

Årsredovisning för
VALMYNDIGHETEN
avseende budgetåret 2006

Innehåll

Resultatredovisning

1 Inledning – övergripande mål	3
2 Organisation	3
3 Verksamheten under budgetåret 2006	3
3.1 Förberedelsearbetet inför och genomförandet av de allmänna valen	4
3.2 Utvecklingen avseende arbetet med att öka kunskapen om valförfarandet bland de röstberättigade samt elektronisk röstning	10
4 Organisationsstyrning	15
5 Personal	16
6 Resultat fördelat på verksamhetsgren	17
7 Indikatorer för verksamhet riktad till ungdomar	18
7.1 Åtterrapporering 2002 års val	18
7.2 Åtterrapporering 2006 års val	20

Ekonomisk redovisning

8 Resultaträkning	22
9 Balansräkning	23
10 Anslagsredovisning	24
11 Finansieringsanalys	25
12 Tilläggsupplysningar och noter	27
13 Sammanställning över väsentliga uppgifter	34

Beslut	35
---------------	-----------

1 Inledning – övergripande mål

Valmyndighetens verksamhet ingår i ”Politikområdet Demokrati” med målet att folkstyrelsen ska värnas och fördjupas. I ”Verksamhetsområdet Demokrati och deltagande” gäller målet att allmänna val och folkomröstningar ska genomföras med maximal tillförlitlighet och effektivitet.

Valmyndigheten ska enligt sin instruktion ansvara centralt för genomförandet av allmänna val och folkomröstningar och i övrigt fullgöra de uppgifter som den centrala valmyndigheten har enligt lag eller förordning.

I arbetsordningen har Valmyndigheten preciserat målformuleringarna på så sätt att det övergripande målet för Valmyndigheten är ”att förbereda och genomföra allmänna val och folkomröstningar på ett sätt som möjliggör demokratisk insyn och medborgerligt inflytande och som ger legitimitet åt valets resultat”.

2 Organisation

Valmyndigheten leds av en av regeringen utsedd nämnd bestående av ordförande, fyra övriga ledamöter och tre ersättare.

Vid Valmyndigheten finns ett kansli som leds av en kanslichef. Denne ska ansvara för och leda den löpande verksamheten enligt de direktiv och riktlinjer som nämnden beslutar.

3 Verksamheten under budgetåret 2006

Valmyndighetens huvudsakliga arbete under året har varit inriktat på de omfattande förberedelserna och på genomförandet av de allmänna valen under hösten.

En sammanställning av erfarenheterna från de allmänna valen 2006 finns i en rapport som Valmyndigheten tidigare i år presenterat nämligen Rapport 2007:1 Erfarenheter från valen den 17 september 2006.

Myndighetens verksamhet redovisas under en verksamhetsgren ”Förberedelser för och administration av allmänna val och folkomröstningar”.

Valmyndighetens verksamhet ska enligt regleringsbrevet för 2006 återspeglas enligt följande indelning:

- Förberedelser inför och genomförandet av de allmänna valen
- Utvecklingen avseende arbetet med att öka kunskapen om valförfarandet bland de röstberättigade samt elektronisk röstning.

3.1 Förberedelsearbetet inför och genomförandet av de allmänna valen

Verksamhetsmål: De allmänna valen 2006 skall genomföras med maximal tillförlitlighet och effektivitet.

Åtterrapporering: Valmyndigheten skall redovisa hur förberedelsearbetet och genomförandet av de allmänna valen 2006 har förlöpt.

Av redovisningen skall särskilt framgå vilka informationsinsatser myndigheten har genomfört för att nå ungdomar (18-25 år) och personer med utländsk bakgrund. I redovisningen skall även könspektivet beaktas.

Vidare skall Valmyndigheten i sin redovisning redogöra för de nyheter som introducerats i och med den nya vallagen. Bland annat skall myndigheten redovisa insatser och erfarenheter som relaterar till den nya ordningen med förtidsröstning i kommunernas regi, identitetskontroll vid röstmottagningen samt de skärpta kraven på tillgänglighet till vallokalerna.

3.1.1 Förberedelsearbetet

Förberedelserna för valen 2006 inleddes våren 2005 parallellt med genomförandet av valet till Sametinget. Under 2005 bedrevs arbetet i huvudsak inom områdena upphandling, utveckling av datorstöd, utbildning/samverkan och information. En närmare redogörelse för förberedelsearbetet under 2005 återfinns i Valmyndighetens årsredovisning för 2005. De åtgärder som vidtagits därefter rör till största delen informationsområdet och ett fortsatt utvecklande av datorstödet. Det gäller exempelvis funktioner för att ge information om röstningslokaler och mottagna förtidsröster.

Allmän information

Eftersom kommunernas helhetsansvar för all röstmottagning inom landet och nya regler om identitetskontroll innebar väsentliga förändringar för väljarna betonade Valmyndigheten dessa förändringar i sina generella informationsinsatser. För att tidigt uppmärksamma väljarna på nyheterna skickades i mitten av augusti ut ett kort till samtliga hushåll. Kortet pekade på att det fanns nyheter att uppmärksamma inför valet och att mer om dessa fanns att läsa i röstkortet. Kortet och dess innehåll uppmärksammades i relativt hög utsträckning av allmänheten. Det gav också upphov till en del artiklar i media om det ökade kravet på legitimation. Under perioden den 21 – 29 augusti 2006 fick samtliga röstberättigade sina röstkort. Röstkortet togs fram i två versioner, dels en text för röstberättigade bosatta i Sverige, dels en för utlandssvenskar.

Information som var avsedd för allmänheten, bl.a. röstkortsfoldern, granskades av erfarna språkgranskare. Foldern testades också i en s.k. fokusgruppsundersökning för att ta reda på om innehållet uppfattades på rätt sätt och var begripligt för mottagarna. Genomgången ledde till vissa förändringar av informationstexten.

Valmyndigheten producerade tre korta informationsinslag för visning i reklamfinansierade TV-kanaler under cirka fyra veckor före valdagen. De sändes också i Sveriges Television i Anslagstavlan och i programskarvar minst en gång per dag under samma period. Budskapen fokuserade på den ändrade förtidsröstningen, den stärkta id-kontrollen och möjligheten att få dubbletröstkort. TV4 anlätades mest men som komplement visades filmerna också i TV 3, Kanal 5 och TV 6. Valmyndigheten annonserade också i tidningen Metro och med webbannonser, s.k. banners, på andra webbplatser än den egna.

Våren 2006 lanserades Valmyndighetens nya hemsida. Centralt i arbetet med den nya webbplatsen var tillgänglighet. Som stöd i arbetet användes ”24-timmarwebben 2.0”, en skrift utgiven av Nämnden för elektronisk förvaltning. Allt tryckt material publicerades också på hemsidan.

Under våren 2006 ingicks ett avtal med ett serviceföretag om telefon- och mailservice. Företaget skulle under perioden den 7 augusti – den 17 september 2006 besvara vissa e-postförfrågningar samt telefonsamtal som kom in till Valmyndighetens 020-nummer. Sammanlagt var ca 90 personer utbildade för att kunna svara. Under perioden togs 70 360 telefonsamtal och 35 429 mail emot. Drygt 85 procent av samtalen besvarades inom 45 sekunder. Det skickades 63 745 försändelser med posten innehållande främst röstkort eller brevröstningsmaterial. De mest frekventa ärendena var utskrift av röstkort och utskick av brevröstningsmaterial. Frågor av mer komplicerad natur slussades vidare till Valmyndigheten.

Riktad information för vissa väljargrupper

Valmyndigheten samverkade med Ungdomsstyrelsen, Myndigheten för skolutveckling (MSU) och elevorganisationerna för organiserande av skolval. Valmyndighetens roll var främst att förse skolorna med valsedlar och kuvert. Valmyndigheten tog också fram en utbildningsfilm som ingick i ett materialpaket till skolorna. Syftet med filmen var att illustrera hur man röstar. Utbildningsfilmen testades i fokusgrupp med ungdomar för att undersöka om material, ton och manér fungerade på målgruppen.

I skolvalspaketet som sammanställdes och distribuerades av MSU fanns också broschyren Val i Sverige – Hur gör man? avsedd som lärarhandledning samt en broschyr om genomförandet av skolvalet som togs fram av elevorganisationerna och som Valmyndigheten bekostade tryckningen av.

Övriga åtgärder för ungdomar inriktades på att myndigheten skulle finnas med i annonser på ett antal välbesökta webbplatser. Under maj/juni lanserades en ”rösta utomlands-kampanj” där banners med information om var man kunde beställa brevröstningsmaterial publicerades på ett antal webbplatser riktade mot ungdomar. Detta kompletterades med gratisvykort distribuerade genom nättidningen Chili och resebyrån Kilroy. Vid höstkampanjen fanns banners på Lunarstorm, MSN Messenger och Hotmail samt Spray och Blip. På Lunarstorm låg ett frågeformulär om valet ute ett dygn och besvarades av 114 000 personer.

För att bättre förstå informationsbehovet bland invandrare genomförde Valmyndigheten gruppintervjuer med representanter för fem stora språkgrupper (arabiska, persiska, somaliska, turkiska och spanska). Syftet var att få information om behov av översättningar, kommunikationskanaler och kunskapen om rösträtt och röstningsprocedur. De flesta var

överens om att det var bra att få tillgång till information på det egna modersmålet. Detta var mest påtagligt bland de äldre där kunskaperna i svenska språket var låga. De flesta uppskattade också att det fanns versioner på lätt svenska.

För alla undersökta språkgrupper var de egna föreningarna mycket viktiga när det gällde att få samhällsinformation och material. Gratistidningarna nämndes av de flesta som förstahandsval. Radio var ett starkt val i den persisktalande gruppen. Etablerade svenska tidningar nämndes också av spansktalande som var bättre etablerade i det svenska samhället. Den bosniska gruppen nämnde svenska media som förstahandsval delvis beroende på bristen på egna tidningar. Segregation och utanförskap ansågs medföra att man inte intresserade sig för hur det går till att rösta. Man måste först finna anledning att rösta och sedan lär man sig hur det går till.

Information om röstningsprocessen översattes till 21 språk inklusive minoritetsspråken. Urvalet av utländska språk baserades på Migrationsverkets uppgifter gällande de mest talade språken i Sverige samt på Valmyndighetens egna erfarenheter av vilka språk som efterfrågas.

På röstkortet fanns information om vilka översättningar som fanns att tillgå, uppgifter för beställning och Valmyndighetens webbadress. Översättningarna trycktes upp dels i en broschyr ”Bra att veta om valet” med de 14 vanligaste språken, dels som enskilda språkblad. Broschyren användes främst i röstningslokaler och vallokaler. Språkbladen distribuerades till föreningar, organisationer och projekt där man på förhand visste vilket/vilka språk som var aktuella för målgruppen.

En annonskampanj på de mest frekventa språken bedrevs i Stockholms tunnelbana under en vecka kombinerad med en bilaga i tidningen Stockholm City. Annonsbilagan delades också ut på ett antal ”events” som var välbesökta av invandrare.

Den ”skolfilm” om röstningsprocessen som togs fram översattes till arabiska, persiska/farsi, turkiska och engelska. Valmyndigheten samarbetade också med Öppna Kanalen i Västerås om produktion av ytterligare en film som upplyste om vilka som har rätt att rösta och som med bilder ur verkligheten visade hur det går till att rösta. Den översattes till 15 språk och kunde genom avtal med det relativt nybildade organet Riksförbundet Öppna kanaler visas i de allra flesta Öppna kanaler i hela landet.

Information om hur det går till att rösta och nyheterna i vallagen spelades in på teckenspråk och lades ut på Valmyndighetens hemsida.

Information lästes in på kassett och distribuerades till cirka 15 000 synskadade. Kassetter sändes också till talbiblioteken. Informationen fanns även på s.k. Daisyskiva. Ett speciellt material som gör det möjligt för synskadade som kan läsa punktskrift att rösta utan hjälp har tagits fram och distribuerats till de knappt 900 personer som uppgivit till Synskadades Riksförbund att de kan läsa punktskrift.

En broschyr på lättläst svenska togs fram och sändes till de cirka 5 000 adresser som Stiftelsen Lättläst har i sina register. Ett antal handikapporganisationer och samtliga samsamarbetsorgan för handikappfrågor i länen fick också broschyren.

För personer som saknar bostad eller folkbokföringsadress har Valmyndigheten annonserat i tidskriften Situation Stockholm och delat ut affischer till hjälporganisationer i Malmö, Göteborg och Stockholm avsedda att spridas och sättas upp på anslagstavlor i t.ex. härbärgen för hemlösa.

Valmyndigheten anordnade ett informationsseminarium för journalister i maj 2006. Seminariet behandlade redovisning av valresultat, nyheterna i vallagen och myndighetens planerade informationsinsatser.

Uppföljning av informationsinsatser

Valmyndigheten har anlitat ett särskilt företag för att utvärdera informationsinsatserna. Utvärderingen genomfördes som telefonintervjuer med 1 000 personer dels i början av augusti (förmätning) dels i anslutning till avslutningen av informationskampanjen (eftermätning). Utvärderingen visade vid eftermätningen att så gott som alla visste att det var val och de flesta visste också vilket datum. Röstkortet var den produkt som observerats av flest väljare (92 procent) och ansågs också ha högt informationsvärde. Näst röstkortet var det enligt mätningarna TV-informationen som hade högst genomslag hos allmänheten.

De allra flesta, 99 procent, ansåg sig också veta hur man gör när man röstar.

Det har inte framkommit några skillnader sett ur ett könsperspektiv i nu redovisat hänseende.

Valmyndigheten har också låtit genomföra en mindre undersökning av myndighetens interna information gentemot kommuner och länsstyrelser i syfte att bättre förstå hur de tillgodogör sig informationen och för att upptäcka eventuella problem. Generellt är man nöjd eller mycket nöjd med handledningar och annat informationsmaterial. Flera framhåller dock att det är väldigt många handledningar och att det kan vara svårt att överblicka helheten. Den interna webbplatsen ansågs också behöva få en bättre struktur och utbildningen för kommunerna kan behöva standardiseras mera.

3.1.2 Genomförandet av röstningen

Öppettider i vallokaler

Vid 2006 års val fanns i 4 kap. 21 § vallagen (2005:837) regeln att valnämnden kunde begränsa öppettiden för ett valdistrikt till klockan 9-13 och 17-20 i stället för 8-20, om väljarna ändå hade goda möjligheter att rösta. Om öppettiden begränsades skulle valnämnden först samråda med länsstyrelsen.

Vid 2002 års val hade 369 vallokaler av totalt 5 976 begränsat öppethållande och vid 2006 års val gällde detta för 283 av totalt 5 783 vallokaler. Valmyndigheten har inte fått kännedom om någon kritik mot de fall där öppettiderna begränsats.

Förtidsröstning inom landet

Ambitionen var att omfattningen på förtidsröstningen skulle vara densamma som vid tidigare val då Posten AB var ansvarig. Redan under våren 2006 stod det klart att antalet ställen för förtidsröstning skulle bli högre än vad som visas i den statistik som finns för post-

röstningen 2002-2004. Endast i 32 kommuner fattades beslut om färre lokaler än vid tidigare val. I många fall var också öppettiderna generösare.

De flesta kommuner skötte all förtidsröstning i egen regi. Kommunerna anordnade förtidsröstning på 3 424 ställen, varav 1 639 var på institutioner av olika slag, t ex sjukhus, äldreboenden, häkten etc. och övriga röstmottagningsställen fanns i bibliotek, kommunhus och liknande. 77 kommuner tecknade avtal med Posten AB om röstmottagning. Röstmottagning skedde i 126 postlokaler varav 56 var hos Svensk Kassaservice. Det var cirka 4 procent av rösterna som kom in via Posten AB. På Valmyndighetens webbplats publicerades i början av juni 2006 en förteckning över de lokaler som kommunerna tänkte använda. Kommunerna hade också möjlighet att på röstkortet skriva till tre röstningslokaler som låg i väljarens närhet.

Antalet mottagna förtidsröster uppgick till 1 796 279, vilket motsvarade 31,8 procent av antalet avgivna röster. Det var en ökning i både antal och andel jämfört med valen 2002, där motsvarande siffror var 1 605 921 och 29,8 procent. De allra flesta, nästan 92 procent, av dem som förtidsröstade gjorde det i den egna kommunen. Antalet inkomna förtidsröster publicerades med daglig uppdatering som en graf på Valmyndighetens webbplats. Syftet var dels att skapa ett verktyg för kommunerna att bokföra sina förtidsröster, dels att få fram daglig statistik över förtidsröstningens omfattning vilket var av stort medialt intresse.

I enlighet med förordningen (2005:888) om statsbidrag för kommunernas medverkan vid 2006 års val betalade Valmyndigheten ut 103 miljoner kronor till kommunerna under april månad. Baserat på summan av varje kommuns statsbidrag och antalet mottagna förtidsröster per kommun uppgick den genomsnittliga kostnaden per förtidsröst till cirka 57 kronor.

Enligt vad Valmyndighetens erfarit var de flesta kommunerna nöjda med att överta ansvaret för all röstmottagning. Vissa problem förekom, de allra flesta beroende på att det var en ny uppgift för kommunerna och därför svårt att beräkna personal- och lokalbehov. Den totala volymen av de förtidsröster som räknades av kommunerna på onsdagen efter valdagen ökade betydligt vid detta val – för alla tre valen uppgick ökningen till över femtio procent av det antal som räknades vid 2002 års val. En orsak var att antalet som röstade i röstningslokaler under lördagen och söndagen var fler än vid tidigare val och att dessa röster i större utsträckning än tidigare inte hann transporteras till rätt vallokal.

Valmyndigheten hade ingått ett centralt avtal med Posten AB om att kommunerna kunde lämna in samtliga mottagna förtidsröster som skulle skickas till andra kommuner till Posten AB för vidare distribution. Avtalet innefattade också distribution av förtidsröster under lördagen före valdagen och under själva valdagen. En del kommuner hade inte uppfattat att de kunde rekvirera hämtning av röster under valhelgen och väntade därför till måndagen efter valdagen med att skicka iväg de sista förtidsrösterna. Det krävs vid kommande val en utökad information till kommunerna om ett liknande avtal sluts då.

Tillgänglighet till röstmottagningsställen

De nya reglerna för tillgänglighet till röstningslokaler har, såvitt Valmyndigheten kunnat utreda, fungerat väl. Endast ett fåtal lokaler där tillgängligheten var begränsad har behövt underställas länsstyrelserna för prövning som i samtliga fall funnit att de av kommunerna anförda skälen för att trots brister i tillgänglighet använda lokalerna, varit godtagbara.

Röstning i utlandet

Röstmottagning anordnades i 294 röstningslokaler i utlandet (ambassader och konsulat) under perioden den 24 augusti t.o.m. den 15 september 2006. Valmyndigheten tog emot 23 537 förtidsröster från utlandet. Vid valen 2002 togs 19 045 röster emot och vid folkomröstningen 2003 inkom 21 816 röster. De röstningslokaler som tog emot flest röster var ambassaderna i Oslo (1 728 röster), London (1 624 röster) och Köpenhamn (978 röster).

Valmyndigheten tog också emot totalt 24 432 brevröster. Motsvarande siffra var vid folkomröstningen 2003 29 451 brevröster och vid valen 2002 18 318 brevröster (2002 års val var det första val då brevröstning var möjlig från hela världen).

Budröstning

Valmyndigheten påtalade i utvärderingen efter 2002 års val att lagstiftningen gjorde det svårt för valförrättare och röstmottagare att få klarhet i om en budröst formellt uppfyllde villkoren för att kunna godkännas. I många fall måste de uppgifter som lämnades skriftligen och/eller muntligen godtas – utan någon möjlighet till faktisk kontroll.

Inför 2006 års val tillkom nya bestämmelser som innebar att kretsen av bud utökades, att röstmottagarna bättre kunde kontrollera budens behörighet och att vittnet på ytterkuvertet skulle ange sitt namn, personnummer och adress. Vidare blev det enligt de nya bestämmelserna möjligt för kommunerna att förordna särskilda personer att vara bud. Av Posten AB anställda lantbrevbärare samt anställda vid ett häkte eller en kriminalvårdsanstalt fick också vara bud.

Eftersom budet på ytterkuvertet numera ska ange dels uppgift om sin egen roll som bud dels hur väljarens identitet kontrollerats har röstmottagarna upplevt högre säkerhet vid mottagningen av budrösterna än vid tidigare val. Mottagningen har dock, på grund av att fler uppgifter skulle kontrolleras, tagit något längre tid.

Lantbrevbärarna har tagit emot 13 920 budröster. Valmyndigheten avser att under 2007 inventera ett antal valnämnders arkiverade ytterkuvert för att kunna göra en uppskattning av antalet röster som lämnats in genom andra bud.

Valmyndigheten har frågat samtliga kommuner om de har förordnat någon eller några särskilda personer som bud. Av de 234 kommuner som svarat har 108 utsett kommunala bud. 31 kommuner har utsett ett bud och övriga kommuner flera bud. Flera kommuner har sagt sig vara mycket nöjda med möjligheten att utse bud men en del kommuner har beklagat att tjänsten inte blivit så mycket efterfrågad trots information i den kommunala tidningen och på kommunens hemsida.

Posten AB anser att inlämningen av lantbrevbärröster måste förenklas. Det skulle enklast lösas genom de postcenter som lantbrevbärarna utgår från om dessa får fungera som röstningslokaler. Lantbrevbärrösterna kostade drygt 500 kr per röst om man bara ser till den ersättning som Posten AB uppburit. Därtill kommer kostnader för materialplockning och utskick.

Identitetskontroll

Väljare som inte var kända av röstmottagarna var tvungna att, oavsett var man röstade, visa legitimation eller på annat sätt styrka sin identitet. Detta innebar att väljarna för första gången var tvungna att styrka sin identitet vid röstning i vallokal. Röstmottagarna måste också dokumentera hur väljarens identitet kontrollerats. En stor fördel med de nya bestämmelserna är att samma regler nu gäller för all röstning.

Såvitt Valmyndigheten hittills har kunnat utröna har den nya regeln fungerat väl. Det har förekommit en del telefonsamtal från framför allt äldre väljare som framfört sin oro över att de inte skulle kunna rösta, eftersom de saknat giltig id-handling. Några har kunnat lugnas genom informationen att de har kunnat låta någon som känner dem gå i god för deras rätta identitet. Det har inte framkommit uppgifter om att någon avstått från att rösta på grund av att han/hon inte kunnat styrka sin identitet.

Från valnämnder och röstmottagare har framförts att själva mottagningen tog längre tid än vanligt på grund av id-kontrollen. Därför uppstod kö vid röstmottagningen. Köer uppstod både vid röstningen i vallokalerna och vid förtidsröstningen. Valmyndigheten kommer att se över vad som kan var möjligt att förenkla utan att sänka nivån på säkerheten.

3.2 Utvecklingen avseende arbetet med att öka kunskapen om valförfarandet bland de röstberättigade samt elektronisk röstning

Verksamhetsmål: Valmyndigheten skall ha god kunskap om den svenska och internationella utvecklingen avseende arbetet med att öka kunskapen om valförfarandet bland dem som är röstberättigade samt elektronisk röstning.

Åtterrapporing: Valmyndigheten skall redovisa exempel på olika metoder som använts i arbetet med att öka kunskapen om valförfarandet bland de som är röstberättigade. Där så är möjligt skall i redovisningen särskilt lyftas fram konsekvenser för röstberättigade i olika åldrar, röstberättigade med funktionshinder samt röstberättigade med olika etnisk och kulturell bakgrund. I redovisningen skall även könsperspektivet beaktas.

3.2.1 Kunskapen om valförfarandet

Arbetet med att öka kunskapen om valförfarandet bland dem som är röstberättigade utgör en kärnverksamhet för de flesta valmyndigheter världen över. Det är av största vikt att de röstberättigade vet hur man bär sig åt för att rösta, vilka röstningsmöjligheter som finns och om det krävs några förberedelser. En minsta gemensam nämnare kan sägas vara att valmyndigheten åtminstone ska se till att anledningen till att någon avstår från att rösta inte är avsaknaden av kunskap om hur man gör.

Arbetet med att öka kunskapen om valförfarandet kan se väldigt olika ut beroende på landets struktur, historia och nuvarande situation. De vägar och kanaler som landet väljer, liksom det innehåll som förmedlas, måste därför ses i ljuset av landets egenart.

Det kan dock noteras att arbetet med att öka kunskapen om val inte bara sker i offentlig regi. Det finns en mängd frivilligorganisationer där huvudsyftet, eller ett av flera huvudsyften, sägs vara att informera och utbilda det civila samhället i frågor som rör

demokrati, engagemang, deltagande och val. En del organisationer bedriver verksamhet tillsammans med den officiella valmyndigheten eller andra officiella organ, emedan andra verkar helt utanför statsapparaten. Exempel på sådana organisationer är Conciencia i Argentina (www.concienciadigital.com.ar), The Association for Promoting Fair Elections i Japan (www.akaruisenkyo.or.jp), We the Citizens i Ryssland (www.citizens.ru), Committee of Voters of Ukraine samt Center for Political Education i Ukraina (www.cvu.org.ua och www.cpe.org.ua/center) och Declare Yourself i USA (www.declareyourself.com).

Inför de lokala valen i Storbritannien i maj 2006 genomförde the Electoral Commission (EC) en informationskampanj med flera syften. Dessa var att verka för deltagande i den demokratiska processen, att förse de röstberättigade med tillgänglig information om röstnings- och registreringsprocessen, att arbeta för ett ökat intresse för valet och att informera om valdagens datum. Informationskampanjerna riktades dels mot alla röstberättigade, dels mot speciella målgrupper. De breda kampanjerna bestod bl. a av annonser i lokalradio och press samt posters och utomhusannonser på bussar. Riktade insatser genomfördes för t.ex. nyinflyttade, etniska minoriteter, ungdomar och militärer. Den riktade insatsen mot nyinflyttade bestod i ett utskick till samtliga nyinflyttade hushåll med information om nödvändigheten av att registrera sig i förväg i den lokala röstlängden för att kunna rösta. The Electoral Commission har lanserat en speciell webbplats för alla röstberättigade, www.aboutmyvote.co.uk, där registrering on-line är möjlig. Webbplatsen ger dessutom utförlig information om kommande och tidigare val i Storbritannien och tillhandahåller en enkel sökmotor för att snabbt komma till den lokala valmyndighet som man tillhör. Där finns information på ett flertal språk, ljud- och texthjälpmedel.

Valkommissionen i Nya Zeeland (the NZ Electoral Commission) är ett exempel på en valmyndighet som dels tillhandahåller information till de röstberättigade inför varje enskilt val, dels arbetar utefter en femårsplan där en höjd nivå av allmänhetens kunskap om val utgör en av fem konstanta arbetsuppgifter under hela perioden. Utöver de resurser som sätts in inför varje val ska alltså myndigheten främja åtgärder som syftar till att denna nivå höjs. En ny femårsplan beslutades i juli 2006 med bl. a följande innehåll: att uppmuntra och beställa forskning för att förstå orsakerna till vissa grupperns lägre nivå av valdeltagande och/eller kunskap, att samarbeta med t.ex. lärare och skolor för att sprida kunskap och att konsekvent utvärdera samtliga projekt. I januari 2006 gick kommissionen ut med en öppen förfrågan om förslag på forskning som kunde ge svar på varför maoriernas engagemang vid val var lägre än andra grupper. Vidare utlyser kommissionen en återkommande tävling för bästa uppsats, bok, avhandling eller projekt om hur man kan bidra till bättre kännedom om val i Nya Zeeland (Wallace Awards for contributions to public understanding of electoral matters). Andra initiativ är ”Active Voices” och ”Hands up!”, som särskilt riktar sig till skolorna för att öka kunskap, förståelse och intresse för demokrati, val, politik och möjligheter att påverka. I ”Hands up!” får barn i klass 1-4 lära sig att bli aktiva och påverka sin egen närmiljö. The Electoral Commission tillhandahåller de verktyg som initiativen behöver on-line för alla intresserade skolor.

Gällande det arbete som kontinuerligt bedrivs för att tillhandahålla information och öka kunskapen om valprocessen både inför och mellan valen av Canadas och Australiens valmyndigheter hänvisas till Valmyndighetens årsrapport för budgetåret 2005.

3.2.2 Utvecklingen i fråga om elektronisk röstning

Det har under året noterats ett ökat intresse från allmänhetens sida gällande elektronisk röstning. Detta intresse blev särskilt märkbart i samband med de allmänna valen i september 2006, då antalet frågor om e-röstning till Valmyndigheten ökade betydligt. Främst gällde frågorna varför Sverige inte introducerat en möjlighet att rösta via Internet.

I Sverige har det under 2006 genomförts ett antal rådslag i Sigtuna kommun. Vid två av dessa användes Internet som en alternativ röstningskanal. Rådslagen gällde äldreboende i Sigtuna stad och Märsta. I rådslaget deltog 41 respektive 29 procent av dem som hade rätt att delta. Av dessa valde 40 respektive ca 33 procent att använda Internet. Internetlösningen upphandlades redan inför 2005 års rådslag och avsåg ett färdigt ”paket” med tekniska lösningar för omröstningar via Internet. Det bolag som efter upphandling fick uppdraget förberedde och genomförde Internetröstningen i nära samarbete med kommunen.

I november inbjöd Europarådet sina medlemsstater till en uppföljning av de rekommendationer, Rec (2004)11, om en gemensam standard för elektronisk röstning. Uppföljningen visade dels att allt fler länder avser introducera någon form av elektronisk röstning inom de närmaste åren, dels att flera länder genomfört nya försök under 2006. Intressant att notera var att ett antal länder infört ”ångerröstning” som en del av deras e-röstningssystem (bl. a. Estland och Litauen). Denna fråga togs upp på listan över möjliga diskussionsämnen inför nästa uppföljning, som planeras till 2008. Andra områden som särskilt omnämndes som intressanta inför nästa uppföljningsmöte var riktlinjer för certifiering, valobservation av elektronisk röstning och frågor som rör säkerhet och tillförlitlighet. ODIHR (Office for Democratic Institutions and Human Rights, som sorterar under OSSE) meddelade under mötet att de arbetar för fullt med att utveckla en särskild observationsmetodologi för länder som använder elektronisk röstning.

Erfarenheter från andra länder

Vid en internationell utblick kan Valmyndigheten notera att 2006 varit ett år där en mängd olika initiativ tagits och en hel del försök genomförts.

Nya länder som planerar att införa elektronisk röstning

Både Norge och Finland har beslutat att införa elektronisk röstning. Finland har antagit en ny lag som möjliggör elektronisk röstning i vallokal och planerar att hålla sitt första försök i ett antal kommuner vid de lokala valen i oktober 2008. Norge har beslutat att använda sig av Internetröstning och kommer att påbörja testning redan i september 2007 inom ramen för skolval. Även Litauen har beslutat om en ny lag som möjliggör elektronisk röstning. Man kommer att använda sig av Internetröstning som en alternativ förtidsröstningskanal och lanserar idén om att använda de kommersiella bankernas elektroniska id-certifikat som väljaridentifikation. Litauens e-röstningssystem kommer att innehålla en ångerröstningsfunktion där väljaren på valdagen kan rösta personligen i vallokal – i och med detta kommer den elektroniska rösten inte att räknas. Idén är hämtad från Estland, som erbjöd en sådan möjlighet för dem som valde att rösta via nätet vid valet 2005 (se Valmyndighetens årsredovisning 2005). Litauen hoppas kunna erbjuda Internetröstning inför nästa parlamentsval hösten 2008.

Länder som genomfört försök

Bland de länder som genomfört försök med elektronisk röstning under året kan nämnas Schweiz, Nederländerna, Frankrike och Ryssland.

Nederländerna genomförde sitt andra försök med Internetröstning för medborgare bosatta i andra länder vid sina allmänna val i november 2006 och Schweiz genomförde nya Internetförsök under november månad i Neuchâtel och Zürich. Frankrike genomförde i juni 2006 ett försök med elektronisk röstning via Internet för sina ca 2 miljoner medborgare bosatta utomlands. Ett komplicerat registreringsförfarande, tillsammans med en kraftig misskalkylering av support- och informationsbehoven, gjorde att endast 10 000 av de 75 000 listade intressenterna valde att rösta on-line. Dock genomfördes testet utan egentliga tekniska problem.

Ryssland genomförde försök med röstningsmaskiner i fem vallokaler i samband med valet till regionfullmäktige i Novgorod i oktober 2006. Inga maskinrelaterade problem noterades och den genomsnittliga tiden för röstning uppgick till endast 45 sekunder. Dock kunde det ta upp emot 5 minuter för personer som var riktigt gamla att rösta med maskinen.

Schweiz har under året presenterat sin utvärdering av sitt fleråriga försök med e-röstning via Internet. Slutsatsen i utvärderingen var att man är positiv till en successiv introduktion av e-röstning, där ett första steg är att skapa ett centralt röstlängdsregister för varje kanton för att möjliggöra e-röstning i framtiden.

Italien genomförde i parlamentsvalet i april 2006 ett försök med elektronisk räkning av röster. I januari 2006 antogs en ny lag, som gjorde det möjligt att testa ett elektroniskt räkningssystem för att få fram snabbare preliminära resultat. Testning genomfördes i fyra regioner, Lazio, Liguria, Puglia och Sardinia och omfattade 11 miljoner röstberättigade i 12 680 vallokaler. En dataoperatör skickades ut till varje vallokal, där han eller hon direkt förde in resultatet av varje manuellt räknad valsedel i ett datasystem. Ytterligare en dataskärm gav möjlighet för observatörer att se all data som fördes in. Vid räkningens slut jämfördes dataresultatet med det manuella resultatet, och om de skiljde sig åt var det endast det manuella som räknades. Enligt ODIHR:s valobservationsrapport konstaterades det att det rådde stora missuppfattningar bland allmänheten och en del valarbetare om vad försöket innefattade och man påtalade vikten av att myndigheterna tillhandahåller bred väljarinformation för att få allmänhetens och de politiska partiernas förtroende.

Ett antal länder som redan har elektronisk röstning som en del av sitt valsystem har genomfört allmänna val under 2006. Här kan nämnas Belgien, USA, Venezuela och Nederländerna. Samtliga dessa länder använder röstningsmaskiner i röstningslokaler.

Belgien höll allmänna lokala val i början av oktober 2006. Detta var femte gången sedan 1999 som landet använde e-röstning i någon större skala, drygt 40 procent av de röstberättigade i landet omfattades vid detta tillfälle. Två olika system för elektronisk röstning med liknande röstnings- och räkningsprocedurer användes parallellt. Källkoderna för bägge var tillgängliga genom regeringens webbportal. ODIHR skickade dit ett expertteam för att särskilt observera och lära mera om e-röstningens utmaningar. Den enda kritiska synpunkt som framfördes av ODIHR var att Belgien inte använder ett system som ger pappersbevis, vilket enligt ODIHR skulle öka transparensen i e-röstningsproceduren.

Också valet i USA den 7 november övervakades av ODIHR. Enligt ett flertal rapporter i media havererade ett antal maskiner och långa köer uppstod vid röstningslokalerna. I ett första uttalande dagen efter valdagen ansåg ODIHR att introduktionen av det nya elektroniska röstningssystemet hade utlöst en debatt på nationell nivå angående tillförlitligheten till och väljarnas förtroende för röstningsprocessen.

I Nederländerna används röstningsmaskiner i röstningslokal som en ”traditionell” röstningskanal - endast 10 kommuner använder idag ett pappersbaserat system. Dock fick regeringen kort innan parlamentsvalet den 22 november dra tillbaka samtliga maskiner av ett visst märke som var av en äldre modell eftersom det visat sig möjligt att avlyssna maskinerna på ett avstånd av upp till tjugo meter. Maskinerna ersattes med nya och valet kunde genomföras utan tekniska problem. I Nederländerna finns en protestgrupp, ”We don't trust voting computers”, som var extra aktiv i samband med avslöjandena om avlyssningsmöjligheterna av de äldre maskinerna.

Vid Venezuelas presidentval i början av december 2006 användes uteslutande röstningsmaskiner i samtliga röstningslokaler. Röstningsmaskinerna höll enligt den preliminära valobservationsrapporten från EU hög standard och tillhandahöll ett pappersbevis för ökad transparens. Systemet bedömdes efter observationen vara effektivt, säkert och granskningsbart och den tekniska kompetensen i valprocessen motsvarade systemets höga tekniska kvalitet.

Nygamla aktörer

Storbritannien, som tidigare genomfört ett antal e-röstningsförsök (bl. a. 2003) har beslutat att återuppta försök under 2007 med röstning via Internet och telefon. I Irland har Kommissionen för Elektronisk Röstning (Commission on Electronic Voting) presenterat sin slutrapport, där det framgår att man godkänner maskinen som sådan med dess hårdvara, men underkänner den speciella mjukvara som använts. Dock öppnar man dörren för annan mjukvara som kan användas i maskinerna som möjliga alternativ, om sådan kan utvecklas till rimliga kostnader.

Rapport från Mellanöstern

Från andra delar av världen kan också noteras ett ökat intresse och engagemang för elektronisk röstning. The Bahrain E-voting Forum utgör ett sådant exempel. Bahrain bjöd i februari 2006 in intressenter från bl. a. länderna i Mellanöstern för att diskutera e-röstningens möjligheter och risker. Slutprodukten blev en lista på tolv rekommendationer, varav den första anförde att det idag finns teknik som möjliggör effektiv användning av e-röstning.

Ökat forskningsintresse

Det kan också nämnas i detta sammanhang att e-röstning har genererat intresse också inom forskningsvärlden. 2004 startade en årlig akademisk konferens i Bregenz, Österrike, där syftet är att binda samman e-röstningsspecialister inom forskning, industri och från valadministrationen för att utbyta erfarenheter och kunskap. 2004 kom 40 deltagare från 13 länder och 2006 kom 85 deltagare från 25 länder.

4 Organisationsstyrning

Mål: Valmyndigheten skall anpassa och utveckla det nya valdatasystemet så att systemet kan användas med maximal tillförlitlighet och effektivitet.

Åtterrapporering: Valmyndigheten skall redovisa hur valdatasystemet fungerade vid valet 2006 samt nedlagda kostnader och resurser.

Valdatasystemet är det gemensamma IT-stöd som valadministrationen använder. Systemet hade vid valen 2006 cirka 3 000 användare på Valmyndigheten, länsstyrelser, kommuner, partikanslier, utlandsmyndigheter och tryckerier. Systemet användes som stöd i nästan samtliga delmoment i valarbetet, t.ex. vid

- framställning av röstlängder och röstkort,
- beställning av valsedlar och framställning av tryckoriginal för valsedlar,
- beställning av valmaterial,
- ajourhållning av uppgifter om vallokaler och röstningslokaler,
- insamling och spridning av preliminära resultat under valnatten,
- framställning av resultat och underlag för protokoll vid den slutliga rösträkningen och mandatfördelningen.

En mycket stor del av informationen speglas genom funktioner i valdatasystemet kontinuerligt ut på den publika webbplatsen www.val.se. Vid 2006 års val var det uppgifter om t.ex.

- kandidater på valsedlar,
- var och när man kunde rösta i Sverige och utomlands,
- resultatet av den preliminära rösträkningen på valdagen och
- vilka som slutligen blev valda ledamöter och ersättare i de olika valen.

På webbplatsen noterades under september månad drygt 1,6 miljoner besökare, vilket motsvarar ca 55000 besökare per dag.

Valmyndigheten har efter valet inhämtat synpunkter från användarna av systemet. Samtliga är mycket nöjda med hur systemet fungerat. Vissa smärre anmärkningar eller önskemål om förändringar har självfallet framförts och dessa kommer att tas om hand inför arbetet med kommande val.

Resurser och kostnader

För förvaltning och drift av valdatasystemet vid valen 2006 åtgick dels knappt 12 500 mantimmar från externa konsulter dels ca 5 000 mantimmar från myndighetens egen personal. De särskilda kostnaderna för valdatasystemet kan huvudsakligen delas upp i konsultkostnader med drygt 11,3 miljoner kr och övriga kostnader för främst datorer, programvaror och licenser med ca 1,5 miljoner kr. Lönekostnaderna för Valmyndighetens egen personal kan uppskattas till ca 2,4 miljoner kronor.

5 Personal

I december 2006 var 14 personer anställda vid Valmyndighetens kansli. Av dessa var två långtidstjänstlediga (för studier resp. föräldraledighet). Av återstående 12 som var i tjänst var sex kvinnor och sex män.

Ingen extern rörlighet har förekommit under året. Valmyndigheten har, trots att myndigheten inte haft någon ledig tjänst utannonserad under året, mottagit ett flertal ansökningar om arbete på myndigheten från personer med en relevant akademisk examen.

Sjukfrånvaro, procent	2006	2005	2004
Totalt	2,4	1,7	5,8
varav andel långtidssjuka	0	0	71,2

Uppgift om sjukfrånvaron fördelad i grupper efter kön och ålder lämnas inte då antalet anställda i respektive grupp understiger tio.

Valmyndigheten har fortsatt att satsa på olika former av friskvård. Personalen har möjlighet att utöva motion på betald arbetstid en timme per vecka. Valmyndigheten subventionerar kostnaderna för friskvård (periodkort på gym, simhall o.dyl.) till ett belopp av högst 1000 kr per år och anställd. Vidare erbjuds möjlighet till grupp-gymnastik tillsammans med personal från Skatteverket. För den som mer regelbundet motionerar på fritiden och uppfyller vissa mängdkrav utgår en uppmuntringspremie vid årets slut.

Ergonomiska hjälpmedel har anskaffats till dem som framfört önskemål om detta eller anvisats av företagshälsovården.

Samtliga anställda har under året erbjudits möjlighet att delta i regelbundna hälsokontroller. Flertalet har också genomgått sådan kontroll.

Målet är att fortsatt satsa på en bra friskvård, en bra arbetsmiljö och ett arbetsklimat präglad av öppenhet och respekt för varandra samt jämställdhet, mångfald och delaktighet.

För att klara av själva genomförandet av valen projektanställdes två personer för framförallt allehanda expeditionsgöromål från mitten av augusti till slutet av september. Genom nyrekryteringar under tidigare år har Valmyndigheten under 2006 haft en personalstyrka av lagom storlek och med god kompetens inom myndighetens ansvarsområde. Med hänsyn till det omfattande arbete som bedrivits under valåret har endast ett fåtal specifika kompetenshöjande aktiviteter bedrivits under året.

Valmyndigheten är en mycket liten myndighet med en verksamhet som sett över åren har en mycket varierande omfattning. Valmyndigheten kommer därför aldrig att kunna skaffa och behålla all nödvändig kompetens internt utan kommer även fortsättningsvis att behöva anlita konsulter och då i synnerhet för vidareutvecklingen av det datastöd som är nödvändigt för förberedandet och för att genomförandet av valen ska kunna ske på ett betryggande sätt. Även för den topp ifråga om att ge information till allmänheten krävs extern hjälp under en kortare tid före valen.

Den övergripande målsättningen under mellanvalsåren är att se till att personalen är väl förberedd inför Europaparlamentsvalet 2009 och de allmänna valen 2010 och att tillfället utnyttjas för individuella kompetenshöjande åtgärder så att anställd personal också blir kvar hos Valmyndigheten under dessa val. Det gäller att utgå från varje individs individuella behov och tillse att alla ges en individuell möjlighet till utveckling och ges förutsättningar att klara sina arbetsuppgifter på ett för verksamheten optimalt sätt. Kompetensutvecklingen för varje individ bör baseras på de utvecklingssamtal som årligen ska genomföras.

6 Resultat fördelat på verksamhetsgren

Valmyndigheten har sedan 2003 endast en verksamhetsgren, ”Förberedelser för och administration av allmänna val och folkomröstningar”. Som framgår av tabellen nedan är kostnaderna under 2005 som inte är ett valår väsentligt lägre än övriga år. Detta gäller framförallt Övriga driftkostnader som under valår i huvudsak består av ersättningar till olika aktörer under valet och som under år när det inte är val enbart täcker fortsatta utvecklingskostnader, licenskostnader och andra fasta ersättningar som är nödvändiga för att upprätthålla en god beredskap för ett ev. extra val. Även kostnaderna för de olika valen varierar varför jämförelser mellan 2006 med allmänna val och 2004 med ett Europaparlamentsval inte heller är direkt jämförbara kostnadsmässigt. Trots detta anges i den första och andra tabellen intäkter utöver anslag resp. totalkostnader för verksamhetsgrenen. I den tredje tabellen redovisas posten Övriga driftkostnader uppdelad på vissa ingående kostnadselement. För att få bästa möjliga jämförelse mellan åren har en ny post lagts till för 2006 nämligen det statsbidrag som utgått till kommunerna för att dessa ordnat all förtidsröstning. Vid tidigare val ingick kostnaderna för förtidsröstningen i den ersättning som Posten AB fått.

Även intäkterna varierar kraftigt beroende på om det under året har hållits något val och också på vilka val som hållits. Merparten av intäkterna är hänförliga till försäljning av valsedlar och uppgifter om röstberättigade och kandidater.

Intäkter utöver anslag (tkr)	2006	2005	2004
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	3 402	79	146
Finansiella intäkter	29	13	64
Summa	3 431	92	210

Totalkostnader för verksamhetsgrenen (tkr)	2006	2005	2004
Personal	8 573	7 808	7 360
Lokaler	1 769	1 712	1 702
Övriga driftkostnader	130 327	16 178	129 887
Finansiella kostnader	10	17	29
Avskrivningar och nedskrivningar	415	3 537	5 011
Summa	141 094	29 252	143 989
Statsbidrag för förtidsröstningen	103 000	0	0
Summa	244 094	29 252	143 989

Övriga driftkostnader (tkr) inkl visst statsbidrag	2006	2005	2004
Ersättning till Posten AB (viss förtidsröstning och distributionen av förtidsröster)	18 700	0	62 871
Statsbidrag till kommunerna för förtidsröstningen	103 000	0	0
Ersättning till kommunerna (2004 och 2005) samt länsstyrelserna och andra myndigheter	28 587	1 355	13 019
Produktion av valmaterial inkl distribution	42 523	1	20 445
Information	24 919	150	16 863
Datatjänster	12 173	10 196	12 870
Övrigt	195	875	397
Summa	230 097	12 577	126 465

7 Indikatorer för verksamhet riktad till ungdomar

Uppdrag: Valmyndigheten skall redovisa antalet avgångna ledamöter i riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige samt särskilt kommentera hur utvecklingen ser ut för män och kvinnor i åldersgruppen 18-25 år. I redovisningen skall även geografisk hemvist kommenteras.

Eftersom vi under 2006 har två separata mandatperioder omfattar den första delen de som avgått under hela mandatperioden från 2002 års val och den andra delen de som avgått under mandatperioden från 2006 års val tills nu.

Statistiken presenteras i följande åldersintervall: 18-25 år samt 26 år och äldre¹.

Valmyndigheten har inte hittat någon internationell statistik som motsvarar denna indikator. Många länder har dessutom ett helt annat valsysteem för efterträdarval och ersättare så siffrorna skulle med största sannolikhet ändå inte vara jämförbara.

Det har inte ingått i Valmyndighetens uppdrag att undersöka orsaken till avgångarna.

7.1 Återrapportering 2002 års val

Statistiken redovisas på nations-, läns- och kommunnivå för val till riksdag, landstings- och kommunfullmäktige med variablerna ålder och kön. Statistiken som redovisas är ackumulerad data baserad på alla valda för hela mandatperioden efter valen 2002.

Detta är den första mandatperiod som denna typ av statistik tas fram. Det finns därför ingen historisk statistik att jämföra med.

¹ Med **ålder** avses den ålder som den invalde har på valdagen.

Riksdagen

Till riksdagen invaldes² 373 ledamöter under mandatperioden. 11 kvinnor och 13 män avgick³ under samma period. Andelen avgångar var 6,5 % för bägge könen.

Tre av de 373 invalda var i åldersintervallet 18-25 år och ingen av dessa avgick under mandatperioden.

Det statistiska underlaget är för litet för att dra några slutsatser om variablerna kön, ålder och geografisk hemvist.

Landstingsfullmäktige

Till landstingsfullmäktige invaldes 1859 ledamöter under mandatperioden. 203 personer avgick under perioden, varav 101 kvinnor och 102 män. I förhållande till hur många av de valda som var kvinnor respektive män har 11,5 % av kvinnorna och 10,4 % av männen avgått under den undersökta perioden.

1,7 % av alla valda var i åldersintervallet 18-25 år. Detta motsvarar totalt 31 personer, 21 kvinnor och 10 män. 9 (42,9 % av antal valda kvinnor) kvinnor och 3 (30 % av antal valda män) män har avgått under mandatperioden.

Det statistiska underlaget är inte tillräckligt stort för att säga något om geografisk hemvist för åldersgruppen 18-25 år.

	18-25 år	26 år -	Totalt
Kvinnor	42,9 %	10,7 %	11,5 %
Män	30,0 %	10,2 %	10,4 %
Totalt	38,7 %	10,4 %	10,9 %

Tabell: Andel avgångna av valda i alla landstingsfullmäktige

Kommunfullmäktige

Till kommunfullmäktige har det under den undersökta perioden valts in 15741 personer. Av dessa har 2478 avgått under mandatperioden (15,7 %). 1284 män har avgått (14,1 % av de valda männen) och 1194 kvinnor har avgått (18,1 % av de valda kvinnorna) under perioden.

3 % av de valda var i åldersintervallet 18-25 år. Detta motsvarar 465 personer varav 238 män och 227 kvinnor. 95 män (39,9 % av de valda männen) och 110 kvinnor (48,5 % av de valda kvinnorna) har avgått under mandatperioden.

Det statistiska underlaget är för litet för att kommentera geografisk hemvist på kommunnivå. I stället görs jämförelser på länsnivå även för kommunfullmäktige. I åldersgruppen 18-25 år syns stora skillnader regionalt.

² Med **valda** avses det antal personer som utsetts vid valet och det antal personer som senare efterträtt en ledamot som avgått. Det innebär att summan för valda i de flesta fall överstiger antalet mandat för församlingarna.

³ Med **avgångna** avses det antal personer som avbrutit sitt uppdrag som ledamot. Orsakerna till detta kan vara många, t.ex. att personen avlidit, flyttat, hoppat av partiet o.s.v. Denna statistik säger ingenting om orsakerna till avgångarna.

Det län där det avgick flest i åldersgruppen 18-25 år är Gävleborgs län (66,7 %). Minst avgångar i åldersgruppen 18-25 år hade Hallands län (18,2 %). Störst skillnad mellan åldersgruppen 18-25 år och totalpopulationen är det i Västerbottens län där 57,1 procent av alla valda i åldersgruppen 18-25 år avgick jämfört med 14 procent av avgångna totalt.

	18-25 år	26 år -	Totalt
Kvinnor	48,5 %	17,0 %	18,1 %
Män	39,9 %	13,4 %	14,1 %
Totalt	44,1 %	14,9 %	15,7 %

Tabell: Andel avgångar av valda i alla kommunfullmäktige

Sammanfattning

Sammanfattningsvis avgick under mandatperioden 2002-2006 en större andel unga än äldre och en något större andel kvinnor än män från kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige. Skillnaderna i variabeln kön i åldersgruppen 18-25 år är tydligare för landstingsfullmäktige än kommunfullmäktige. Från riksdagen avgick ingen i åldersintervallet 18-25 år.

7.2 Åtterrapporering 2006 års val

Statistiken redovisas på nations-, läns- och kommunnivå för val till riksdag, landstings- och kommunfullmäktige med variablerna ålder och kön. Statistiken som redovisas är för tiden från mandatperiodens början efter valen den 17 september 2006 fram till den 24 januari 2007.

Jämförelse över tid är inte möjlig i detta läge då den statistik som finns tillgänglig från föregående års uppföljning är ackumulerad statistik från fyra år och nedanstående statistik endast omfattar drygt fyra månader.

Riksdagen

Till riksdagen har det hittills invalts 358 ledamöter. Nio personer har avgått under mandatperioden, varav fyra kvinnor och fem män.

1,4 % av alla valda är i åldersintervallet 18-25 år. Detta motsvarar totalt fem personer, tre kvinnor och två män. Ingen av dessa har hittills avgått.

Det statistiska underlaget är för litet för att dra några slutsatser om variablerna kön och ålder och geografisk hemvist.

Landstingsfullmäktige

Till landstingsfullmäktige har det hittills invalts in 1692 ledamöter. 36 personer har avgått under perioden, varav 19 kvinnor och 17 män. I förhållande till hur många av de valda som är kvinnor resp. män har 1,9 % av männen och 2,4 % av kvinnorna avgått under perioden.

1,5 % av alla valda är i åldersintervallet 18-25 år. Detta motsvarar totalt 25 personer, 12 kvinnor och 13 män. Samtliga sitter kvar i landstingsfullmäktige.

Det statistiska underlaget är inte tillräckligt stor för att säga något om geografisk hemvist för åldersgruppen 18– 25 år.

	18-25 år	26 - år	Totalt
Kvinnor	0,0 %	2,4 %	2,4 %
Män	0,0 %	1,9 %	1,9 %
Totalt	0,0 %	2,2 %	2,1 %

Tabell: Andel avgångna av valda i alla landstingsfullmäktige

Kommunfullmäktige

I kommunfullmäktige har det hittills under perioden valts in 13303 personer, varav 235 av dem har avgått under mandatperioden (1,8 %). 126 män (1,6 % av de valda männen) och 109 kvinnor har avgått (1,9 % av de valda kvinnorna) hitintills.

Det statistiska underlaget är för litet för att kommentera geografisk hemvist på kommunnivå. Även om man ser till jämförelser på länsnivå är skillnaderna inte tillräckligt stora för att kunna jämföras.

3,1 % av de valda är i åldersintervallet 18-25 år. Detta motsvarar 409 personer varav 213 män och 196 kvinnor. 8 män (3,8 % av de valda männen) och 7 kvinnor (3,6 % av de valda kvinnorna) har hittills avgått under mandatperioden.

Det statistiska underlaget för avgångna i åldersgruppen 18-25 år är för litet för att kunna analyseras mot bakgrund av geografisk hemvist.

	18-25 år	26 år -	Totalt
Kvinnor	3,6 %	1,9 %	1,9 %
Män	3,8 %	1,6 %	1,6 %
Totalt	3,7 %	1,7 %	1,8 %

Tabell: Andel avgångna av valda i alla kommunfullmäktige

Sammanfattning

Den undersökta perioden omfattar som ovan nämnts endast fyra månader, varför det statistiska underlaget genomgående är relativt litet.

Under den undersökta perioden har en något större andel unga än äldre och något större andel kvinnor än män avgått från kommunfullmäktige. I landstingsfullmäktige har en större andel män än kvinnor avgått och en större andel äldre än unga. Från riksdagen och landstingsfullmäktige har ingen i åldersintervallet 18-25 år avgått.

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	2006	2005
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	4	138 961	25 838
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	3 402	79
Finansiella intäkter	2	29	13
Summa		142 392	25 930
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-8 573	-7 808
Kostnader för lokaler		-1 769	-1 712
Övriga driftkostnader	4	-130 327	-16 178
Finansiella kostnader	5	-10	-17
Avskrivningar och nedskrivningar	8	-415	-3 537
Summa		-141 094	-29 252
Verksamhetsutfall		1 298	-3 322
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		103 000	0
Lämnade bidrag	6	-103 000	0
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	7	1 298	-3 322

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	2006-12-31	2005-12-31
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	8	481	463
Summa		481	463
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	9	3 441	2 141
Summa		3 441	2 141
Fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter		734	624
Övriga fordringar		25	5
Summa		759	629
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	10	833	537
Summa		833	537
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	11	1 668	981
Summa		1 668	981
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	12	1 125	928
Summa		1 125	928
SUMMA TILLGÅNGAR		8 307	5 679
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	13	0	2 886
Balanserad kapitalförändring	14	1 593	2 029
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	7	1 298	-3 322
Summa		2 891	1 593
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	15	481	463
Skulder till andra myndigheter	16	1 254	578
Leverantörsskulder		2 702	2 148
Övriga skulder		177	149
Summa		4 614	3 338
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	17	802	748
Summa		802	748
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		8 307	5 679

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Not	Ingående överförings- belopp	Årets till- delning enl. regl. brev	Omdispo- nerade anslags- belopp	Indrag- ning	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgå- ende överfö- rings- belopp
Uo 01 46:5 ap.1 Ramanslag Valmyndigheten	18	730	13 901	2 886	3 616	13 901	13 282	619
Uo 01 46:1 ap.1 Ramanslag Allmänna val	19	2 153	136 090	69 690	70 886	137 047	125 679	11 368
Uo 01 46:1 ap.4 Ramanslag Statsbidrag för förtidsröstning	6	0	103 000	0	0	103 000	103 000	0
Summa		2 883	252 991	72 576	74 502	253 948	241 961	11 987

FINANSIERINGSANALYS

(tkr)	Not	2006	2005
DRIFT			
Kostnader	20	-140 679	-25 715
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		138 961	25 838
Intäkter av avgifter och andra ersättningar		3 402	79
Övriga intäkter		29	13
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		142 392	25 930
Ökning (-) av lager		-1 300	534
Ökning (-) av kortfristiga fordringar		-426	384
Ökning (+) av kortfristiga skulder		1 312	679
KASSAFLÖDE FRÅN DRIFT		1 299	1 812
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar		-433	-99
Summa investeringsutgifter		-433	-99
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		433	99
- amorteringar		-415	-651
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		18	-552
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR		-415	-651
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag	6	-103 000	0
Utbetalningar i transfereringsverksamhet		-103 000	0
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		103 000	0
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet		103 000	0
KASSAFLÖDE TRANSFERERINGSVERKSAMHET		0	0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		884	1 161

FINANSIERINGSANALYS

forts.

(tkr)	2006	2005
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		
Likvida medel vid årets början	1 909	748
Ökning (+) av tillgodohavande hos Riksgäldskontoret	197	-2 305
Ökning (+) av avräkning med statsverket	687	3 466
SUMMA FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	884	1 161
Likvida medel vid årets slut	2 793	1 909

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

(Belopp i tusental kronor där ej annat anges)

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Valmyndighetens redovisning följer god redovisningssed och årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Bokföringen följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

Fakturor understigande 7,5 tkr exklusive moms har inte bokförts som period-avgränsningsposter.

Ändrade redovisningsprinciper

Under året har kommunerna erhållit ett statsbidrag för förtidsröstningen enligt förordningen (2005:888) om statsbidrag för kommunernas medverkan vid 2006 års val. Dessa medel rubriceras i resultaträkningen under resultatposten Lämnade bidrag (103 000 tkr). Under 2002-2004 har motsvarande ersättning betalats till Posten AB och i resultaträkningen rubricerats under resultatposten Övriga driftkostnader. Omräkning av jämförelsetal i resultaträkningen är inte aktuellt då denna kostnad saknades 2005.

Upplysningar för jämförelseändamål

Av resultaträkningen framgår att det är stora skillnader i intäkter och kostnader mellan 2006 (allmänna val) och 2005 (inget val). Rent allmänt gäller att det är svårt att göra jämförelser mellan åren eftersom både kostnader och intäkter varierar kraftigt beroende på vilket val som hållits eller om det inte varit något val alls under året. Se vidare sid 17 Resultat fördelat på verksamhetsgren. De specifika valkostnaderna (exkl. statsbidraget till kommunerna för förtidsröstningen) finns till största delen redovisade under resultatposten Övriga driftkostnader och är där sammanslagna med förvaltningskostnaderna.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under

anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk. Bärbara datorer kostnadsförs vid inköpstillfället.

Tillämpade avskrivningstider

3 år Persondatorer med tillhörande utrustning
 Servrar inklusive nätverk

5 år Möbler och övriga inventarier
 Kontorsmaskiner

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta. Varulagret värderas till anskaffningsvärdet. Det inventerade lagervärdet har nedskrivits för inkuranta varor som har utrangerats.

Skulder

Skulder har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

Nämndledamöter/andra styrelseuppdrag

	Ersättning
Johan Hirschfeldt	25
Statens ansvarsnämnd	
Riksdagens ansvarsnämnd	
Riksdagens arvodesnämnd	
Marianne Eliason	15
Riksarkivet	
Försvarets underrättelsenämnd	
Peter Larsen	4
AB Cephyr OY	
AB Aplimax OY	
Sagax Jönköping AB	
Cephyr AB	
Sagax Vetlanda AB	
Sagax Holding AB	
Sagax Norrköping AB	
Sagax SPLP AB	
Förvaltnings AB Varubilen	
Fastighets AB Reglaget	
Fastighets AB Separatorn	
Kugghjulet 3 AB	
Sören Thunell	6
Presstödsnämnden	

	Ersättning
Shirin Ahlbäck Öberg Rikspolisstyrelsens Etiska råd	5
Göran Åstrand (inga styrelseuppdrag)	7
Charlotte Signahl Centrala etikprövningsnämnden	3
Peter Antman (inga styrelseuppdrag)	5

Ledande befattningshavare / styrelseuppdrag

	Lön
Gunnar Skarell (inga styrelseuppdrag)	818

Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro, se sid 16 i resultatredovisningen.

Noter

(tkr)

Resultaträkning

		2006	2005
Not 1	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	3 402	79
	Summa	3 402	79
	Resultatposten består under valår till största delen av försäljning av valsedlar samt namn och adresser på röstberättigade. Avgiftsinkomster enligt 4 § avgiftsförordningen saknas.		
Not 2	Finansiella intäkter		
	Ränteintäkter räntekonto i Riksgäldskontoret	29	13
	Summa	29	13
Not 3	Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	5 478	4 967
	Övriga kostnader för personal	3 095	2 841
	Summa	8 573	7 808
Not 4	Övriga driftkostnader		
	Övriga driftkostnader	130 327	16 178
	Summa	130 327	16 178

Att både denna resultatpost samt resultatposten Intäkter av anslag har ökat vid jämförelse mellan åren beror i huvudsak på vilken typ av val som hållits under året (se sid.27 under "Upplysningar för jämförelseändamål").

		2006	2005
Not 5	Finansiella kostnader		
	Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret	10	16
	Övriga finansiella kostnader	0	1
	Summa	10	17
Not 6	Lämnade bidrag		
	Statsbidrag för förtidsröstning	103 000	0
	Summa	103 000	0
	Medlen har utbetalats till kommunerna för deras medverkan vid 2006 års val (se även sid.27 under "Ändrade redovisningsprinciper").		
Not 7	Årets kapitalförändring		
	Periodiseringseffekter	1 298	-3 322
	Summa	1 298	-3 322

Balansräkning

		2006-12-31	2005-12-31
Not 8	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	2 762	2 663
	Årets anskaffningar	433	99
	Årets utrangeringar, anskaffningsvärde	-14	0
	Summa anskaffningsvärde	3 181	2 762
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 299	-1 648
	Årets avskrivningar	-415	-651
	Årets utrangeringar, avskrivningar	14	0
	Summa ackumulerade avskrivningar	-2 700	-2 299
	Utgående bokfört värde	481	463
	Avskrivningar 2005 inkluderade även de slutliga avskrivningarna på det egenutvecklade valdatasystemet (2 886 tkr). De avskrivningarna var bokförda under en annan balanspost.		
Not 9	Varulager och förråd		
	Varulager	3 441	2 141
	Utgående bokfört värde	3 441	2 141
	I varulagret, som är ett beredskapslager för eventuella extra val, finns huvudsakligen valkuvert, valsedelspapper och diverse blanketter.		
Not 10	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyreskostnader	581	336
	Övriga förutbetalda kostnader	252	201
	Summa	833	537
	Skillnaden mellan åren beror på olika fakturerings-tidpunkter för hyran av kallagret för valmaterial.		

	2006-12-31	2005-12-31
11 Avräkning med statsverket		
Ingående balans	981	-2 485
<i>Avräknat mot statsbudgeten:</i>		
Anslag Valmyndigheten	13 282	12 900
Anslag Allmänna val	125 679	12 938
Anslag Statsbidrag för förtidsröstning	103 000	0
<i>Avräknat mot statsverkets checkräkning:</i>		
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-13 171	-10 744
Uppbördsmedel m.m.	29 151	2 978
Transfereringar m.m.	-257 254	-14 606
Utgående balans	1 668	981
 Not 12 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
Anslagsmedel	1 125	928
Summa behållning på räntekonto	1 125	928
Det kortsiktiga likviditetsbehovet (30 dagar) täcks med ingående behållning på räntekontot samt anslags-tilldelningen i januari. Detsamma gällde per 2005-12-31.		
Beviljad räntekontokredit hos Riksgäldskontoret enligt regleringsbrev	565	555
 Not 13 Statskapital		
Ingående balans	2 886	7 216
Överföring från balanserad kapitalförändring		
-2005 års avskrivningar avseende anläggningstillgångar finansierade med anslagsmedel	-2 886	-4 330
Utgående balans	0	2 886
 Not 14 Balanserad kapitalförändring		
Periodiseringseffekter (tidigare års kapitalförändringar)	-11 394	-8 072
Övrigt		
-tidigare års avskrivningar av valdatasystemet, bokfört mot Statskapital	12 987	10 101
Summa	1 593	2 029
Av 2005 års kapitalförändring har således 2 886 tkr förts till Statskapital.		
 Not 15 Lån i Riksgäldskontoret		
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
Ingående balans	463	1 015
Under året nyupptagna lån	433	99
Årets amorteringar	-415	-651
Utgående balans	481	463
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	1 500	2 000

	2006-12-31	2005-12-31
Not 16 Skulder till andra myndigheter		
Sociala avgifter	152	130
Skuld utgående mervärdesskatt	567	0
Övriga skulder till andra myndigheter	535	448
Summa	1 254	578
Not 17 Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner och löner inklusive sociala avgifter	736	683
Övriga upplupna kostnader	66	65
Summa	802	748

Anslagsredovisning

Not 18 Valmyndigheten Uo 01 46:5 ap.1

Omdisponerade anslagsbelopp

Av myndighetens överförda anslagssparande från 2004 anslaget 46:5 fick inget disponeras 2005. Villkoret var då en omfördelning till regeringens disposition. Enligt regleringsbrevet för 2006 ska dessa medel, 2 886 tkr, omfördelas så att de disponeras av Valmyndigheten.

Indragning

Ingen anslagsbehållning får disponeras 2006 enligt regleringsbrevet. Det har medfört en indragning av ovan nämnda anslagssparande från 2004 (2 886 tkr) samt av ingående överföringsbelopp (730 tkr) på totalt 3 616 tkr.

Not 19 Allmänna val Uo 01 46:1 ap.1

Omdisponerade anslagsbelopp

Av myndighetens överförda anslagssparande från 2004 omfördelades 69 690 tkr till regeringens disposition 2005. Enligt regleringsbrevet för 2006 ska dessa medel omfördelas så att de disponeras av Valmyndigheten.

Indragning

Av regleringsbrevet för 2006 framgår att anslagsbehållning som disponeras är 957 tkr. Det har medfört en indragning på 70 886 tkr (avseende delar av det ovan nämnda anslagssparandet från 2004 resp. ingående överföringsbelopp).

Finansieringsanalys

		2006	2005
Not	20 Kostnader		
	Kostnader enligt resultaträkningen	141 094	29 252
	Avskrivningar	<u>-415</u>	<u>-3 537</u>
	Kostnader	140 679	25 715

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

(tkr)	2006	2005	2004	2003	2002
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	1 500	2 000	2 000	1 500	1 200
Utnyttjad	481	463	1 015	1 415	1 160
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	565	555	545	449	640
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	29	12	64	91	153
Räntekostnader	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	3 402	79	146	49	3 227
Anslagskredit					
Uo 01 46:1 ap.1					
Beviljad	4 083	0	10 000	850	11 500
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Uo 01 46:1 ap.4 (Ej tillämplig)					
Uo 01 46:5 ap.1					
Beviljad	417	0	407	135	384
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag*</i>					
Anslagssparande, Uo 01 46:1 ap.1	11 368	2 153	71 690	1 895	38 980
Anslagssparande, Uo 01 46:5 ap.1	619	730	2 886	1 672	4 668
Totalt anslagssparande	11 987	2 883	74 576	3 567	43 648
varav in-tecknat	0	0	0	0	0
Bemyndiganden (Ej tillämplig)					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	12	12	11	11	11
Medelantalet anställda (st)	12	12	12	11	10
Driftkostnad per årsarbetskraft (se sid 27)	11 722	2 142	12 632	17 493	17 472
Kapitalförändring					
Årets	1 298	-3 322	-4 213	-4 300	768
Balanserad (se not 14)	1 593	2 029	1 913	1 884	-327

*Anslaget 46:1 ap 4 disponerades endast 2006. Inget anslagssparande.

Valmyndighetens nämnd har vid sammanträde den 14 februari 2007 fastställt årsredovisning för budgetåret 2006.

Johan Hirschfeldt
(ordförande)

Marianne Eliason

Peter Larsen

Sören Thunell

Shirin Ahlbäck Öberg